

Sinteza recomandărilor privind politicile pentru romi

Noul cadru strategic al UE pentru romi în perioada 2020-2030 subliniază faptul că provocările legate de **EGALITATEA, INCLUZIUNEA** și **PARTICIPAREA** romilor variază în funcție de mărimea populației rome și de ponderea acestora în populația generală, precum și de contextul economic mai larg și de istoricul excluziunii și discriminării acestei populații în fiecare țară. Recomandările privind cadrul strategic național sunt orientate către:

1. Focalizare sporită pe egalitate pentru a completa abordarea incluziunii
2. Promovarea participării prin abilitare, cooperare și încredere
3. Reflectarea diversității în rândul romilor
4. Combinarea politicilor integrate și a celor direcționate explicit, dar nu exclusive, către romi
5. Îmbunătățirea stabilirii țăntelor, colectarea datelor, monitorizarea și raportarea

În conformitate cu recomandările [propuse de Consiliul European](#), cu privire la obiectivele orizontale, prezentăm rezultatele proiectului nostru PolRom și recomandările pe care le facem pe baza acestora.

Obiective PolRom

În proiectul PolRom, psihologi sociali din cinci țări europene (Ungaria, Slovacia, România, Franța și Irlanda) s-au reunit cu scopul de a sprijini factorii de decizie și practicienii să combată mai eficient antigipsismul, bazându-se pe rezultatele cercetărilor de psihologie socială. Acest demers este motivat de o îngrijorare crescută privind procesele politice care permit o sporire a discriminării, exprimării urii și segregării în întreaga Europă și obstrucționează eforturile de incluziune. În plus, acest demers a fost inspirat și din conștientizarea faptului că, multe inițiative plecate de la bază din comunități, de la nivel de ONG-uri, precum și eforturile descendente, de la nivel de stat, privind incluziunea romilor, nu se bazează pe dovezi științifice solide privind eficacitatea intervențiilor antidiscriminare, pe care psihologia socială le poate oferi (ce funcționează, de ce, pentru cine și în ce contexte). Deși există numeroase motive practice pentru se întâmplă aceasta, un motiv important este că la nivel european lipsește o aplicare sistematică a acestor cunoștințe în contextul relațiilor romi - ne-romi. Recomandările noastre se bazează pe teoriile psihologiei sociale privind intervențiile de reducere a prejudecăților, plasate în contextul antigipsismului și a situației social-politice relevante.

Metode utilizate

Proiectul PolRom s-a bazat pe trei metode principale de analiză, efectuate în toate cele cinci țări participante, în mod identic:

1. Sondaje pe eșantioane reprezentative la nivel național ale populației majoritare, pentru a explora legătura dintre antigipsism, discurs politic și intenții comportamentale privind romii
2. Analiza discursului politic privind romii
3. Evaluarea intervențiilor antidiscriminare existente și stabilirea celor mai bune practici

Rezultate principale

Pe baza **sondajelor reprezentative** din cinci țări (Ungaria, Slovacia, România, Franța, Irlanda) am constatat că antigipsismul cuprinde (a) susținerea **STEREOTIPURILOR NEGATIVE TRADIȚIONALE**, (b) idea că romii primesc **BENEFICII NEMERITATE**, ceea ce reflectă negarea prejudecății și discriminării structurale și (c) **ABSENȚA RECUNOAȘTERII CULTURALE**.

Indiferența mai degrabă decât ura sau acceptarea a fost cea mai tipică reacție față de romi. Cu alte cuvinte, majoritatea oamenilor nu ar susține și nici nu ar respinge afirmațiile despre cele trei caracteristici principale ale antigipsismului (vezi Figura 1 în Anexa). Indiferența s-a reflectat în nivelul scăzut al disponibilității de a se angaja în orice acțiune de susținere sau politică în favoarea romilor și a drepturilor acestora (Figura 2). Pe de altă parte, un nivel similar scăzut de disponibilitate a fost găsit în intențiile de a se angaja în acțiuni ostile (Figura 3).

Antigipsismul a prezis acceptarea diferitelor **discursuri politice** independent și dincolo de impactul variabilelor demografice și ideologice. De asemenea, am constatat în mod constant că discursul politic care reflectă sprijinul pentru romi este mai acceptabil pentru cei care au un nivel scăzut de antigipsism, dar, mai important, îi motivează să se angajeze într-un comportament prosocial (ajutorare, voluntariat și participare la acțiuni politice). Cu toate acestea, am găsit și un model similar pentru discursul politic ostil. Acest tip de discurs este mai acceptabil pentru indivizii mai prejudiciați și îi motivează, de asemenea, să se angajeze în acțiuni ostile față de romi. Pe scurt, **discursul politic** atunci când se întâlnește cu atitudinile individuale de antigipsism, **poate mobiliza oamenii** pentru acțiuni care corespund discursului politic.

Când mass-media prezintă discursuri politice referitoare la romi, aceasta include adesea multe voci, dar rareori cele ale romilor, și mai ales nu cele ale femeilor rome. Există trei abordări principale în prezentarea discursului politic despre problemele romilor:

1. Ostilitate deschisă față de romi care legitimează o retorică de control, disciplină și intervenție a autorităților publice
2. O formă ambivalentă de discurs care contrastează situația minorității rome cu situația imigranților
3. Antigipsismul „binevoitor”, paternalist, care comunică o atitudine pozitivă și de ajutor, dar întărește poziția subordonată a romilor în societate

Mai mult, cauzele structurale ale situației romilor sunt rareori discutate, discursul politic pozitiv nu promovează neapărat incluziunea, iar evenimentele actuale sunt deconectate de discriminarea istorică și persecuția romilor de către non-romi.

În conformitate cu rezultatele sondajelor reprezentative, analiza **intervențiilor** existente a arătat, de asemenea, că antigipsismul este un obstacol în calea realizării unei schimbări sustenabile și durabile în relațiile dintre romi și non-romi. Cu toate acestea, tipurile de finanțare disponibile permit rareori abordarea cauzelor structurale adânc înrădăcinate ale discriminării.

Construirea încrederii și solidarității, care sunt premisele schimbării sociale, este un angajament pe termen lung. Pentru aceasta, vizarea aspectelor emoționale ale antigipsismului poate fi mai eficientă decât încercările directe de a schimba atitudinile. Potrivit rezultatelor sondajului din cinci țări, intervențiile axate pe **creșterea empatiei și reducerea percepției amenințării** pot avea, potențial, cel mai mare impact asupra antigipsismului.

Exemplele de bune practici arată că intervențiile eficiente se bazează pe dovezi științifice, sunt adaptate la contextul local și sunt concepute pentru a fi durabile, cu toate acestea, rareori includ evaluarea impactului.

Recomandări

Proiectul PolRom abordează **egalitatea și incluziunea**, concentrându-se pe impactul normelor sociale transmise de discursul politic asupra antigipsismului și identificând intervenții eficiente pentru combaterea antigipsismului. Se adresează **participării** prin identificarea modului în care discursurile politice ostile și paternaliste modelează implicarea romilor înșiși, dar și stimularea angajării politice a membrilor majorității ca aliați, precum și descurajarea acțiunilor ostile romilor.

Intervențiile eficiente necesită o colaborare puternică între sponsori, oameni de știință și practicieni, dar necesită și un climat politic care să susțină egalitatea, incluziunea și participarea romilor.

1. EGALITATE

1.1 Combaterea discriminării ca manifestare a antigipsismului

- Antigipsismul, ca formă de prejudecată, are componente cognitive, emoționale și comportamentale. Cu toate acestea, schimbarea proceselor cognitive (modul în care oamenii gândesc despre romi) este mai dificilă decât influențarea emoțiilor și modificarea comportamentului și nu toate erorile cognitive pot fi eliminate.
- Concentrarea pe creșterea empatiei în rândul populației majoritare față de romi și reducerea percepțiilor asupra amenințărilor poate fi instrumentul cel mai eficient pentru combaterea antigipsismului.
- Intervențiile pot fi eficiente pentru unii indivizi, dar nu și pentru alții. Mai mult, unele intervenții pot fi eficiente în anumite contexte, dar nu și în altele. Prin urmare, la proiectarea intervențiilor, condițiile în care acestea funcționează eficient ar trebui stabilite pe baza dovezilor științifice și evaluate în timpul implementării.
- Practicienii ar trebui să se pregătească pentru dificultăți și rezistență la schimbare în timpul programelor de sensibilizare și să ia în considerare atât circumstanțele individuale, cât și contextul social pentru a sensibiliza membrii societății majoritare. Îndepărtarea de o poziție neutră este un obiectiv mai realist decât schimbarea atitudinilor ostile.
- Evaluarea impactului ar trebui să fie încorporată în schemele de subvenții care sprijină proiectele axate pe reducerea prejudecăților. Sponsorii ar trebui să ofere sprijin pentru efectuarea evaluării impactului la toate nivelurile intervențiilor, dar să fie conștienți de dificultățile de măsurare a efectelor pe termen lung și a sustenabilității.

- Antigipsismul pare a fi „acceptabil” social în multe țări europene, în special în Europa Centrală și de Est, unde este o parte acceptabilă a discursului politic convențional. Aceste norme au un efect profund asupra nivelurilor individuale de antigipsism și trebuie schimbate prin mecanisme legale, educaționale, mass-media și comunitare, pentru ca intervențiile să poată realiza o schimbare socială durabilă.

1.2 Combaterea discursurilor și a crimelor motivate de ură ca manifestări ale antigipsismului

- Este necesar să se denunțe atât formele ostile, cât și cele paternaliste de antigipsism, negarea prejudecăților, stigmatizarea și blamarea victimelor în cazul romilor, transmise prin discurs și acțiuni discriminatorii. Aceste forme distincte de antigipsism încurajează formarea de contexte sociale ostile care autorizează discriminarea.
- Contracurarea încercărilor de mobilizare politică care implică discursul politic anti-romi, evitarea angajării în dezinformarea folosită de personaje populiste și prezentarea faptelor autentice pentru a contracara dezinformarea și normele sociale ostile.
- Asigurarea exprimării, a da „o voce” romilor în formularea discursului referitor la problemele romilor, aceștia nu ar trebui să fie receptorii pasivi ai acțiunilor altora.
- Prezentarea provocărilor actuale în contextul problemelor structurale încorporate în istoria romilor europeni.

1.3 Demontați și preveniți discriminarea structurală experimentată de romi și combateți toate tipurile de segregare

- Părțile interesate trebuie să sprijine intervențiile instituționalizate sistematice pentru a aborda direct problemele structurale și să ofere sprijin instituțional pentru intervenții, să educe diverse grupuri profesionale, să permită contactul intergrup prin politici de desegregare în locuințe, piața muncii, asistență medicală și educație, dar, de asemenea, să încurajeze implementarea unor intervenții la scară mică, abordând schimbarea la nivel individual, cum ar fi introducerea de metode și programe școlare inovatoare.

- Intervențiile trebuie să ia în considerare interconectarea proceselor individuale și de grup. Când sunt concentrate asupra rezultatelor la nivel individual (formarea unui set de abilități), apartenența la grup va împiedica în continuare acea persoană să obțină un loc de muncă sau să acceseze un serviciu, în ciuda capacității individuale. Romii trebuie să facă față reputației grupului, provocării de a fi văzuți ca reprezentanți tipici sau atipici pentru grupul lor și subestimării patrimoniului lor cultural.
- În timp ce unele intervenții vizează în mod specific membrii societății majoritare sau sunt specifice romilor, intervențiile au un anumit efect asupra ambelor comunități. Aceste efecte neintenționate ar trebui luate în considerare în prealabil la proiectarea și implementarea programelor. Cel mai important, căutarea armoniei între grupuri într-un mod lipsit de prejudecăți (colorblind) poate duce la schimbări pozitive în rândul membrilor majorității, dar transmite mesaje false despre inegalitățile structurale și poate reduce potențial angajamentul romilor. Abordarea colorblind poate avea efectul nedorit și paradoxal de a crește negarea prejudecăților.

2. INCLUZIUNE

2.1 Promovați și construiți relații pozitive și prezentați modele de romi. Diferite acțiuni, inițiative și evenimente ar trebui să primească o reprezentare în mass-media care comunică recunoașterea și autonomia culturală și să evidențieze impactul pozitiv al intervențiilor asupra comunităților de romi și asupra societății în ansamblu.

- Combateți dezinformarea despre romi în educație, mass-media, artă, cultură și istorie; folosiți mediatori pentru a comunica eficient nevoile diferitelor grupuri.
- Instituțiile mass-media și educaționale ar trebui să promoveze istoria, cultura și limba romilor ca părți ale istoriei și culturii europene, inclusiv memoria Holocaustului romilor.
- Raportați violența împotriva romilor, nu ca evenimente izolate, ci ca un fenomen profund înrădăcinat în dezavantajele structurale ale romilor și o istorie a persecuției, dezumanizării și exterminării romilor de către non-romi.
- Prezentați relații care sporesc empatia și reduc percepția amenințărilor, pentru a mobiliza mai eficient populația majoritară pentru acte de solidaritate și eforturi anti-discriminare.
- Sprijiniți contactul între comunități și oportunitățile de învățare interculturale pentru a combate stereotipurile.

- Este necesară o abordare a intervențiilor bazată pe dezvoltare a comunității, pentru a asigura sustenabilitatea prin implicarea atât a majorității cât și a comunităților de romi. Dezvoltarea comunitară este o investiție pe termen lung în intervenții, care ar semnala un interes susținut pentru incluziunea socială, consolidarea capacităților și contactul pozitiv. O masă critică a membrilor comunității ar trebui să fie implicată în intervenții, nu numai unele persoane (auto-selectate).
- Creșterea și antrenarea sensibilității culturale ar trebui să fie disponibilă pentru angajații de toate tipurile, în special pentru cei care interacționează mai frecvent cu romii (asistenți sociali, lucrători din domeniul sănătății, administrație, voluntari).

3. PARTICIPARE

- Construirea încrederii prin promovarea cunoașterii, conștientizării, negocierii active a relațiilor intergrupale și îmbunătățirea comunicării (mediatori pentru / din comunitățile de romi)
- Trebuie încurajată crearea unei „Platforme pentru romi”, bazată pe solidaritatea în cadrul comunităților. Aceasta ar putea fi folosită pentru a prezenta și a stabili puncte de vedere și opinii pro-romi, contracarând opiniile negative exprimate adesea.
- Deși în proiectarea intervențiilor ar trebui recunoscute procesele și nevoile umane universale, acestea ar trebui să fie adaptate contextului specific și să nu fie puse în aplicare fără adaptări. În acest proces de adaptare, romii și membrii grupului țintă specific ar trebui să aibă un rol activ, pentru a evita presupunerile și consolidarea stereotipurilor.
- Renegocierea dinamicii puterii societale care plasează romii în poziția subordonată, marginalizată și fără voce în contextul intervenției. Romii (bărbați, femei și copii) nu ar trebui să fie „receptori” de intervenții, ci să participe la proiectarea și desfășurarea, monitorizarea și facilitarea, negocierii și susținerea intervențiilor.

Pentru informații suplimentare vă rugăm consultați site-ul proiectului www.polrom.eu sau contactați coordonatorul proiectului Anna Kende la kende.anna@ppk.elte.hu.

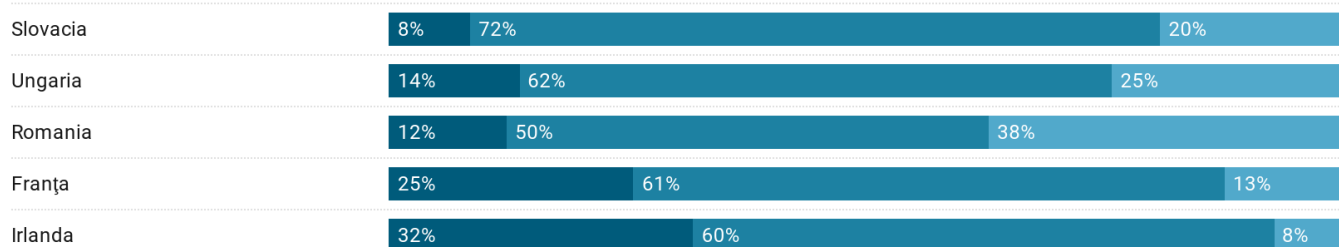

Anexă

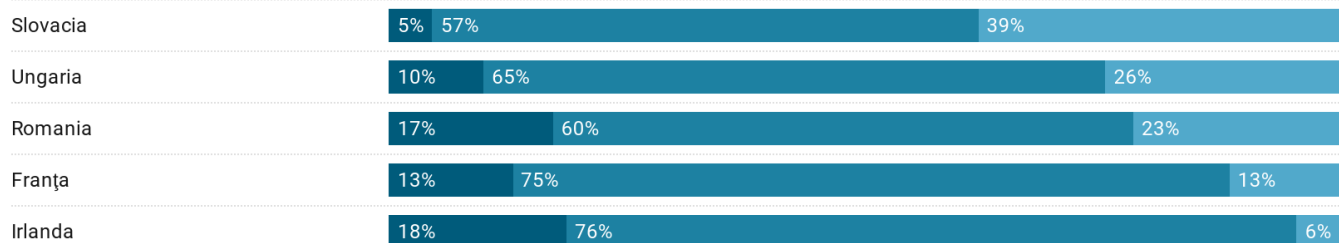
Figura 1. Antigipsism

■ mai mult dezacord ■ neutru ■ mai mult de acord

Susținerea stereotipurilor negative

Credința că romii au beneficii nemeritate

Lipsa recunoașterii culturale

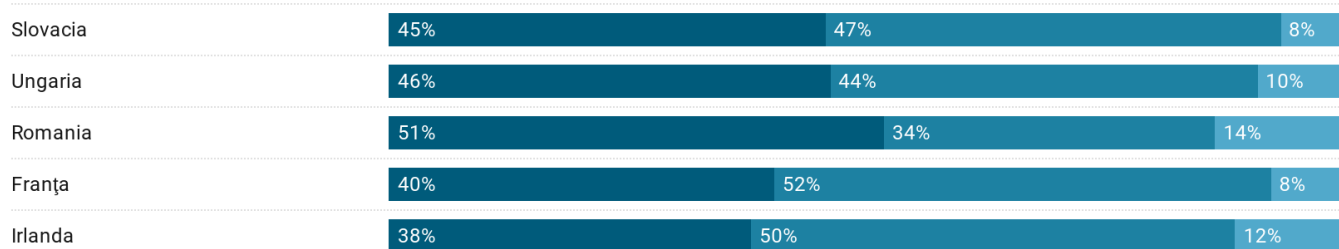
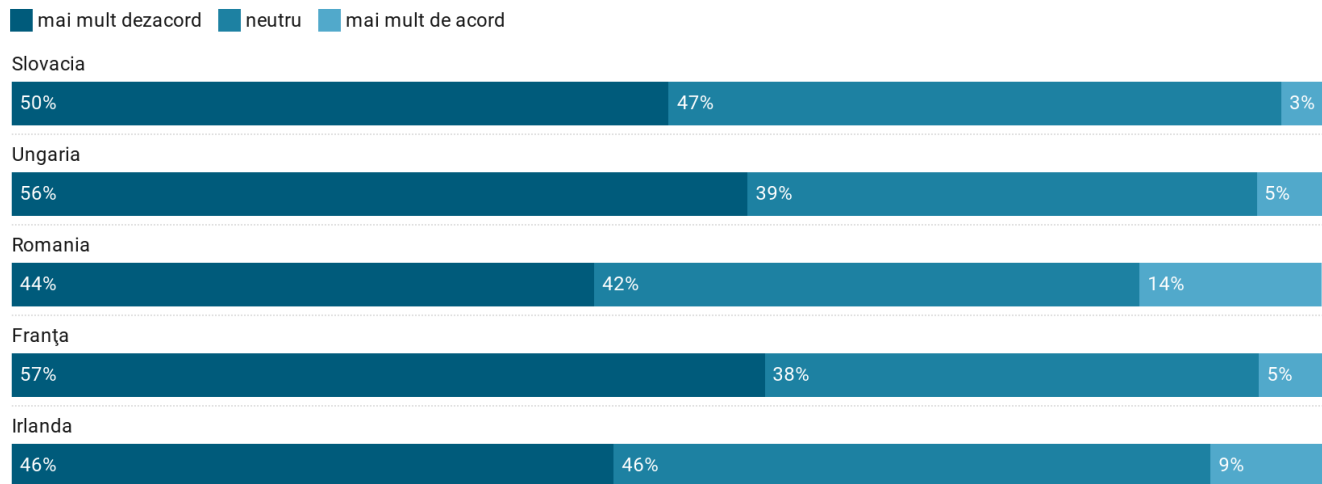

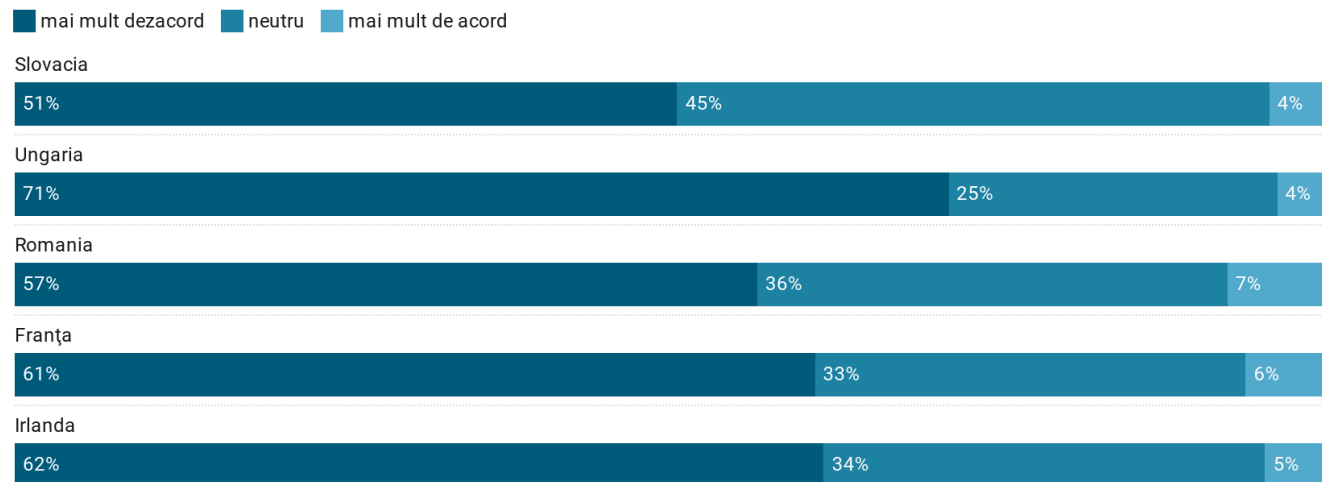

Figura 2. Intenția de a se angaja în acțiuni de solidaritate cu romii

Created with Datawrapper

Figura 3. Intenția de a se angaja în acțiuni ostile romilor

Created with Datawrapper